

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 50315-04-18 גרי נ' א.י.ע.-איי. אופטיק בע"מ

תיק חיצוני:

לפני כב' השופט אילן דפדי, סגן נשיא

המבקש

אהוד גרי

ע"י עו"ד גיל בר נתן ועו"ד שלומי הראל

נגד

המשיבה

א.י.ע.-איי. אופטיק בע"מ

ע"י עו"ד עופר כהן צדק ועו"ד עמיחי טיסמבאום

פסק דין

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
1. לפניי בקשה מוסכמת לפי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 לאשר למבקש ולבא כוחו להסתלק מן הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, לאשר את הגמול ושכר הטרחה המבוקשים ולהורות על דחיית תביעתו האישית של המבקש נגד המשיבה ללא צו להוצאות.
2. הבקשה המוסכמת נתמכה בתצהירי המבקש ובא כוחו בהם אושר כי פורטו בה כל הפרטים המהותיים הנוגעים להסתלקות וכי לא קיבלו מהמשיבה כל טובת הנאה מעבר למפורט בבקשת ההסתלקות.
3. בבקשה לאישור התובענה כייצוגית נטען כי המשיבה שהיא רשת אופטיקה מפרה את הוראות סעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 וחוקים נוספים בשליחת דברי פרסומת לנמענים אשר לא נתנו הסכמה מפורשת לכך ובאי מתן אפשרות לאותם נמענים לשלוח הודעת סירוב בדרך בה שוגרו דברי הפרסומת. בתביעה פורטו שני פרסומים שנשלחו אל המבקש. הנזק הבלתי ממוני הוערך עבור כל חבר בקבוצה בסך של 100 ₪. סכום התובענה הכולל עבור כל חברי הקבוצה עמד על סך של 2,000,000 ₪.
4. במסגרת בקשת ההסתלקות שהוגשה עוד בטרם הגישה המשיבה כתב תשובה מטעמה, הודיעו הצדדים כי ניהלו ביניהם הליך גישור אשר בסופו הוסכם על מתווה לפיו המבקש יסתלק מבקשת האישור, תביעתו האישית תידחה, המשיבה תשלם למבקש גמול בסך של 4,000 ₪ ולבא כוחו שכר טרחה בסך של 29,000 ₪ בתוספת מע"מ.
5. לאחר שעיינתי בבקשה לאישור התובענה כייצוגית ובבקשה המוסכמת להסתלקות החלטתי לאשר את ההסתלקות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 50315-04-18 גרי נ' א.י.ע.-איי. אופטיק בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 מבקשת ההסתלקות עולה כי למשיבה היו טענות נגד האמור בתובענה ובבקשה לאישור
2 וטענה בין היתר לאי התאמתה של התובענה להתברר כתובענה ייצוגית. עוד עלה מבקשת
3 ההסתלקות כי לאחר הגשת בקשת האישור, פנו הצדדים להליך גישור אשר במסגרתו
4 הסכימה המשיבה, מבלי שיהא בכך כדי לוותר על איזה מטענותיה, לרענן את נהליה לצורך
5 יישום מלא של הוראות חוק התקשורת. כן הסכימה המשיבה לפעול בשיתוף פעולה עם הקבלן
6 המפעיל את מערך הדיוור שלה למניעת מצב בו יישלחו הודעות פרסומת למי שלא נתן הסכמה
7 מפורשת לכך ולדאוג לכך שבמקרה של דיוור במסרון, יוכל הנמען להסיר את עצמו מרשימת
8 התפוצה באמצעות מסרון (במקום במצב הקיים באמצעות כניסה לקישורית -לינק). בנוסף,
9 נאותה המשיבה להעמיד הטבה לציבור הצרכנים על ידי מכירת ערכות ניקוי משקפיים במחיר
10 סמלי של 5 ₪ בלבד במקום 35 ₪. המשיבה התחייבה לעדכן את בית המשפט בדבר רענון
11 נהליה כמפורט לעיל תוך 30 יום ממועד פסק דין המאשר את ההסתלקות.
12
- 13 7. בנסיבות אלה של תיקון ההפרות כאמור לעיל ומאחר שבקשת ההסתלקות ממילא אינה
14 מהווה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה האחרים כך שאין בה כדי למנוע מחבר אחר
15 בקבוצה להגיש בעתיד תובענה באותו עניין, איני רואה צורך במינוי תובע מייצג אחר או בא
16 כוח אחר לקבוצה. מאותם טעמים, איני רואה אף צורך בפרסום נוסף מעבר לפרסום בפנקס
17 התובענות הייצוגיות ובמאגרים משפטיים כמקובל.
18
- 19 8. אשר לגמול ושכר הטרחה המבוקשים לא מצאתי לאשרם בהיותם מוגזמים ביחס לתועלת
20 שהפיקה הקבוצה.
21
- 22 9. בפסק הדין מקיף שניתן אך לאחרונה בבית המשפט העליון על ידי כב' הרכב השופטים עמית,
23 סולברג וברון ביום 5.8.2018 בע"א 8114/14 מרקיט מוצרי ייעול בע"מ נ' סונול בע"מ (פורסם
24 במאגר משפטי) נדונה הלגיטימיות של התמריץ הכלכלי המונח ביסוד התובענה הייצוגית ועל
25 הסכנות הגלומות בהסדרי הסתלקות מתוגמלת. על פי פסק הדין שנכתב על ידי כב' השופטת
26 ענת ברון כוונת המחוקק הייתה שלא לפסוק גמול ושכר טרחה במקרה של הסדר הסתלקות
27 וכי עניין של הסתלקות מתוגמלת הוא תוצר של פרקטיקה מקובלת ובהיותה הדרך השכיחה
28 לסיום תובענה ייצוגית. בפסק הדין נקבעו כללים מנחים לדיון בבקשה להסדר הסתלקות
29 מתוגמלת. אביא מעט מהדברים החשובים שנכתבו על ידי כב' השופטת ברון כדלקמן:
30
- 31 "על פי נוסחו הנוכחי של סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות, הכלל הוא שאין לפסוק
32 גמול ושכר טרחה לתובע המייצג ולבא הכוח המייצג במסגרת של הסתלקות מבקשת
33 אישור תובענה כייצוגית. דרך המלך שבה יש לתמרץ ולעודד הגשתן של תובענות
34 ייצוגיות וראויות, היא פסיקת גמול ושכר טרחה במקרים שבהם ההליך הייצוגי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 50315-04-18 גרי נ' א.י.ע.-איי. אופטיק בע"מ

תיק חיצוני:

1 הוכרע לטובת הקבוצה (הסדר פשרה, קבלת בקשת האישור או התובענה הייצוגית).
2 עם זאת הסתלקות מתוגמלת היא אפשרית – ואולם מדובר בחריג לכלל, ומשכך יש
3 להיעתר לבקשות בנדון רק במקרים מתאימים.
4

5 על פי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות, בבוא בית משפט להכריע בבקשה לפסיקת
6 גמול ושכר טרחה במסגרת של הסדר הסתלקות מבקשת אישור תובענה כייצוגית,
7 שומה עליו לשקול שני שיקולים עיקריים: ראשית, אם עלה בידי התובע המייצג
8 ובא כוחו להצביע על עילת תביעה לכאורה נגד הגוף הנתבע; ושנית, אם ההליך
9 הייצוגי השיג תועלת עבור חברי הקבוצה. שיקולים אלה נועדו לסייע בידי בית
10 משפט בבואו לוודא כי לא ייפסקו גמול ושכר טרחה לטובת מי שנקט בהליך סרק.
11 כפי שכבר צוין לעיל, התועלת שהניב ההליך הייצוגי צריכה להיות ממשית ורלוונטית
12 לחברי הקבוצה. אחד הפרמטרים שעשויים לשמש את בית המשפט בבואו להעריך
13 את התועלת שצמחה מבקשת האישור, הוא הפער שבין הסעדים שהתבקשו בבקשת
14 האישור לבין הסעד שניתן לקבוצה בסופו של יום במסגרת ההסתלקות" (סעיף 26
15 לפסק הדין).
16

17 ובהמשך: " בצד האמור, הכרעה בבקשת הסתלקות מתוגמלת מחייבת את בית
18 המשפט לשקול גם "שיקולי רוחב" – ובפרט את הסכנות הגלומות בהסתלקות
19 מתוגמלת למוסד התובענה הייצוגית ולציבור בכללותו, כפי שפורטו לעיל, על מנת
20 ששכרו של ההליך הייצוגי לא ייצא בהפסדו. כידוע, גמול ושכר טרחה הם מהכלים
21 החשובים והמשפיעים המסורים בידי בית משפט בעולם התובענות הייצוגיות, ויש
22 אפוא לעשות בהם שימוש מושכל לשם התוויית מדיניות ראויה בהגשה וניהול של
23 הליכים ייצוגיים"
24

25 ובהמשך: "יש לתת את הדעת אף לבעיית הנציג הנובעת מכך שעל פי רוב הסדרי
26 ההסתלקות המתוגמלת מוגשים בהסכמת הצדדים, כך שאין מי שישמיע את קולם
27 של חברי הקבוצה שההסדר אינו משרת את עניינם" (סעיף 27 לפסק הדין).
28

29 10. "משהגיעה הערכאה הדיונית לכלל מסקנה כי יש מקום בנסיבות המקרה הקונקרטי
30 לפסוק גמול ושכר טרחה במסגרת של הסתלקות, יש לעשות כן לאורם של העקרונות
31 המנחים הקבועים בסעיפים 22 ו-23 לחוק תובענות ייצוגיות. למען הסר ספק אין
32 הכוונה ל"רשימת מכולת" מחייבת, ולערכאה הדיונית נתון שיקול דעת רחב בנדון
33 בהתאם לנסיבות המקרה".
34

35 ובהמשך: "כאן המקום להבהיר כי הסכומים שעליהם מסכימים הצדדים בבקשה
לפסיקת גמול ושכר טרחה הם לעולם בגדר המלצה (ראו למשל לשון סעיף 19(ו))

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 50315-04-18 גרי נ' א.י.ע.-איי. אופטיק בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 לחוק תובענות ייצוגיות); ובניגוד להליך אזרחי "רגיל", אין לייחס לעצם ההסכמה
2 בעניין זה משקל מיוחד – וזאת בהינתן חוסר אחידות האינטרסים המובנה בין
3 התובע המייצג ובא כוחו לבין חברי הקבוצה בעת ההסתלקות ("בעיית הנציג")
4 (ראו סעיף 29 לפסק הדין).
5
6 11. בענייננו שוכנעתי מתיאור טענות המבקש כפי שפורטו בבקשת האישור ובתביעתו האישית כי
7 אין המדובר בתביעת סרק וכי למבקש קיימת עילת תביעה לכאורית מכוח סעיף 30 א לחוק
8 התקשורת והחוקים הנוספים שפורטו בתובענה.
9
10 12. כאמור בעקבות הבקשה לאישור התובענה כייצוגית הסכימה המשיבה לרענן את נהליה
11 לצורך יישום מלא של הוראות חוק התקשורת ולתקן את דרכיה. מכאן שהגשת התובענה
12 הייצוגית והבקשה לאישורה הצמיחה תועלת עתידית לחברי הקבוצה אשר יחדלו לקבל דברי
13 פרסום נוספים בניגוד לרצונם ותהליך ההסרה מרשימת התפוצה עבור מי שאינו מעוניין
14 בקבלתם יהיה קל יותר. בנוסף יש בהגשת התובענה כדי להעביר מסר חשוב לבעלי עסקים
15 אחרים דוגמת המשיבה להקפיד ולקיים את הוראות החוק כך שהציבור בכללותו יהנה מכך.
16
17 13. אשר להטבה בדמות מכירת ערכת ניקוי משקפיים במחיר סמלי, לא מצאתי שיש לראות בה
18 פיצוי ראוי לחברי הקבוצה. כאמור בבקשה לאישור המבקש עצמו אינו לקוח של המשיבה
19 ומעולם לא היה לקוח שלה. יש להניח שחלק גדול מחברי הקבוצה הם כמו המבקש, אשר לא
20 הסכימו לקבל דברי פרסום של המשיבה וספק רב אם אלה מעוניינים היו להיות לקוחותיה.
21 לאור זאת יש להניח שמי שיהנה מאותה הטבה הם קהל הלקוחות הרגיל אשר פוקד ממילא
22 את סניפי המשיבה ובהיותו כזה יתכן אף שהסכים לקבל פרסומים שלה. זאת ועוד, על מנת
23 לזכות בהטבה צריך שחבר הקבוצה יגיע במיוחד לסניף של המשיבה על מנת לרכוש את אותה
24 ערכה המוצעת לטענת המשיבה בהנחה משמעותית ובכך ייחשף לשירותים והמוצרים אותם
25 מספקת המשיבה. מכאן שבפועל הסדר ההסתלקות מהווה בעצם מהלך לשיווק ופרסום של
26 המשיבה שנועד לקידום האינטרסים הכלכליים שלה ולא של חברי הקבוצה.
27
28 14. כאמור בפסק הדין שהובא לעיל בבוא בית המשפט להכריע בסוגיית הגמול ושכר הטרחה, אחד
29 הפרמטרים שעשוי לשמש לצורך הערכת התועלת שצמחה מבקשת האישור הוא הפער בין
30 הסעדים שהתבקשו לבין אלה שהושגו. יש לשקול גם שיקולי רוחב ולהתחשב בבעיית הנציג
31 ובעובדה כי קולם של יתר חברי הקבוצה לא נשמע. בתיק דנן התבקש סעד כספי לחברי
32 הקבוצה בסך של 2,000,000 ₪ שבסופו של דבר לא ניתן והליך בירורה של התובענה כלל לא
33 החל. אף שכאמור הגשת התובענה יצרה תועלת לקבוצה נחוץ לא להפריז בפסיקת גמול ושכר
34 טרחה על מנת לצמצם את האפשרות שמכשיר התובענה הייצוגית ינוצל לרעה כך שיוגשו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"צ 50315-04-18 גרי נ' א.י.ע.-איי. אופטיק בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 תביעות סרק שלא לצורך או שהסתלקות תהיה משיקולים של זכיה בגמול ובשכר טרחה
2 מבלי ליתן משקל ראוי לאינטרסים של חברי הקבוצה. לאור כל האמור לעיל ולאור העובדה
3 שההליכים בתיק הסתיימו בתחילתם ואף בטרם התקיים דיון בתיק יש מקום לפסוק גמול
4 ושכר טרחה על הצד הנמוך. לאחר ששקלתי את כל האמור אני מעמיד את הגמול המגיע
5 למבקש על סך של 500 ₪ ואת שכר הטרחה על סך של 4,000 ₪ בתוספת מע"מ.
6
7 15. סוף דבר, אני מאשר למבקש ולבא כוחו להסתלק מן הבקשה לאישור התובענה כייצוגית
8 ולקבל מהמשיב את הגמול ושכר הטרחה כמפורט לעיל. בנוסף אני מורה על דחיית תביעתו
9 האישית של המבקש נגד המשיבה ללא צו להוצאות.
10
11 16. התיק נקבע לתזכורת פנימית ליום 4.10.2018 לצורך קבלת עדכון מהמשיבה בדבר הפעולות
12 שנקטה. המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים ולמנהל בתי המשפט לצורך עדכון פנקס
13 התובענות הייצוגיות.
14
15
16 ניתן היום ט"ו אלול תשע"ח, 26 אוגוסט 2018, בהעדר הצדדים.
17

18 אילן דפדי, שופט, סגן הנשיא

